

Káraşjoga gielda
Karasjok kommune

PLANPROGRAM

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

2022 – 2032

Innhold

1. Formål med planarbeidet.....	3
1.1 Erfaringer med dagens kommuneplan.....	3
1.2 Nasjonale føringer	3
1.3 Regionale føringer	4
1.4 Lokale utviklingstrekk, demografi og utfordringer	4
1. Visjoner.....	5
2 Planprosessen.....	5
2.1 Organisering og framdriftsplan	5
2.1.1 Administrativ organisering	5
2.1.2 Politisk organisering	6
2.1.3 Framdriftsplan	6
2.1.4 Veiledningspilot.....	6
2.1.5 Arealstrategi - Forskningsprosjekt.....	6
2.2 Medvirkning.....	7
2.2.1 Aktørkartlegging/interessenter.....	7
2.1.3 Metoder for medvirkning/innspill	8
3 Temaområder	8
3.1 Befolkningsutvikling, tjenestebehov og levekår.....	8
3.2 Samisk språk og kultur.....	9
3.3 Barn og unge.....	9
3.4 Arbeidsplasser og næringsutvikling.....	9
3.5 Reindriftnæringen.....	10
3.6 Miljø, klima og infrastruktur.....	10
3.7 Kultur, idrett og friluftsliv	11
3.8 Arealstrategi	11

1. Formål med planarbeidet

Karasjok kommune vedtok i kommunestyresak PS 20/58 kommunal planstrategi for 2020-2023, der det ble vedtatt å utarbeide ny kommuneplan.

Kommuneplanens samfunnsdel er verktøyet for helhetlig planlegging. Den skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for Karasjoksamfunnet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen er det overordnede plandokumentet som skal ligge til grunn for både arealdelen og øvrig planverk i kommunen. Dette vil være et strategisk styringsdokument som vil vise mål og retning for alle områder i kommunen, og hva vi skal satse spesielt på.

I første fase av kommuneplanprosessen, skal det fastsettes et planprogram. I Plan- og bygningsloven § 11.13 fremkommer det:

«For kommuneplan skal det utarbeides planprogram etter reglene i § 4-1. Forslag til planprogram skal sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet og gjøres tilgjengelig gjennom elektroniske medier. Fristen for å gi uttalelse skal være minst seks uker. Planprogrammet fastsettes av kommunestyret. Kommunestyret kan delegerer myndigheten i samsvar med kommunelovens regler. Kommuneplaner med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging skal inneholde en særskilt vurdering og beskrivelse av planens virkninger for miljø og samfunn, jf. § 4-2 andre ledd».

Planprogrammet skal bidra til at planprosessen blir mer oversiktlig, gjennomsluttelig og forutsigbar og på denne måten sikre grunnlaget for god medvirkning og relevante innspill videre i planprosessen.

Iht Plan- og bygningsloven § 4-1 Planprogram, skal planprogrammet omfatte følgende hovedpunkter:

- formålet med planarbeidet
- planprosessen med frister og deltakere
- opplegg for medvirkning
- beskrivelse av hvilke alternativ som vil bli vurdert
- behovet for utredninger

1.1 Erfaringer med dagens kommuneplan

Kommuneplanens samfunnsdel 2009 -2021 for Karasjok kommune ble vedtatt i kommunestyret 18.06.09. Rammebetingelser og forutsetninger er vesentlig endret siden planen ble vedtatt, og planen er gjenstand for fornying. For eksempel ble SSB's alternativ «middels vekst» brukt ved befolkningsframskriving. Ifølge dette alternativet skulle folketallet i år 2020 vært 3028 innbyggere. I dag vet vi at folketallet er 2628, dvs 400 færre innbyggere enn forutsatt. Dette betyr færre barn, færre yrkesaktive osv, flere eldre og med dette endrede rammebetingelser.

I arbeidet med samfunnsdelen er det derfor viktig å se framover gjennom utvikling av mål og strategier på fokusområdene.

1.2 Nasjonale føringer

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. Dette går fram av plan- og bygningslovens § 6-1. Planlegging er et effektivt og godt styringsverktøy for bærekraftig samfunnsutvikling og arealbruk. Fylkeskommunene og kommunene har fått økt handlingsrom og større ansvar for å sikre nasjonale

og vesentlige regionale interesser i planleggingen. Regional og kommunal planlegging er viktig for å oppnå en mer bærekraftig, brukerorientert, effektiv og resultatorientert offentlig sektor.

Regjeringen legger vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen.

1.3 Regionale føringer

Troms og Finnmark fylker ble slått sammen til et storfylke 1. januar 2020. Arbeidet med regional planstrategi er igangsatt, men ikke ferdigstilt. Den ferdige planstrategien vil bli tatt til følge i arbeidet med kommunens samfunnsplan.

Barn og unge er Statsforvalterens fyrtårn, og det forventes at kommunene ivaretar temaet i arbeidet med kommunal planstrategi og i samfunns- og arealplanlegging generelt.

1.4 Lokale utviklingstrekk, demografi og utfordringer

I planstrategien for Karasjok kommune 2020-2023 er noen viktige utviklingstrekk og utfordringer belyst. Disse utfordringene legges til grunn for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.

Folketallsutviklingen i Karasjok kommune viser en gradvis nedgang siden år 2000, der særlig barne- og ungdomstallet har hatt en nedgang.

Statistisk sentralbyrå utarbeider befolkningsframskrivninger på lavt, middels og høyt nivå. Alle 3 alternativene viser en fortsatt nedgang i folketallet i Karasjok mot år 2040:

- Folketallet vil synke ytterligere og forventet befolkningstall i 2030 er 2449 og 2240 innbyggere i 2040.
- Størst nedgang forventes i barnegruppene. Prognosene viser at barnetallet både på førskole og i skolepliktig alder vil synke mot 2040. Dette vil ha betydning for tjenester som leveres i barnehagen og skolen.
- Den yrkesaktive aldersgruppen 20 – 66 år har hatt en nedgang på 22 personer i tidsperioden 2010 – 2020 og vil ha ytterligere nedgang mot år 2040.
- Økningen i folketallet kommer i aldersgruppen 67 år og eldre, som betyr at pleie og omsorg vil bli kraftig belastet i fremtiden. Man ser allerede en økning på 22 personer aldersgruppen 80+ fra 2010 til 2019 og prognosen viser at tallet vil øke ytterligere med 147 personer fram mot år 2040.

Ifølge NOU 2020:15 – Det handler om Norge – er aldring en større utfordring i distriktene enn fraflytting. Utredningen viser at det blir flere eldre og færre unge i distriktene framover. Dette kan i sum gi en relativt stabil folketallsutvikling, men det blir færre yrkesaktive per innbygger. En av konklusjonene i rapporten er at det er mulig å stabilisere folketallet i distriktene i årene som

kommer, men det vil kreve en aktiv innsats både fra kommunen og fra staten. Dette vil være et viktig fokus i det videre arbeidet.

1. oktober 2019 ble prosjektet "Fremtidens Karasjok" igangsatt. Prosjektet er et omfattende endrings- og omstillingsprosjekt finansiert av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Statsforvalteren i Troms og Finnmark og Karasjok kommune. Kommunen har alvorlige utfordringer innen flere deler av kommunens ordinære oppgaver og ansvar. Statsforvalteren og andre statsetater har gjennom tilsyn og klagebehandling kunnet avdekke store mangler innen flere sektorer som har konsekvenser for kommunens innbyggere gjennom manglende tjenestetilbud, sikkerhet og rettssikkerhet.

«Fremtidens Karasjok» er et langsiktig utviklingsprosjekt (8 år), organisert i tre trinn

Trinn 1: Omstilling og etablering av BASIS (oktober 2019 – mai 2022)

Trinn 2: Utviklingskraft og NY GIV (juni 2022 – mai 2026)

Trinn 3: Innovasjon, Samskaping og BESTE PRAKSIS (juni 2026 – 2027)

Etter endt prosjekt skal kommunen kunne levere tjenester til innbyggerne innenfor rammen av god forvaltningsskikk, kommunen skal ha en god organisasjonspraksis og en sunn og bærekraftig økonomi. Det arbeidet som gjøres gjennom prosjektet vil inngå som en del av kommuneplanprosessen, og skal sikre at Karasjok kommune makter å ivareta sine forpliktelser som tjenesteprodusent, arbeidsgiver, samfunnsutvikler og demokratisk organisasjon.

1. Visjoner

Visjoner skal vise retning, være noe å strekke seg etter – det skal gi utviklingskraft og skape energi.

Visjon for Karasjok kommunes er «Sammen fremover».

Det legges opp til en prosess for å se på en ny visjon for Karasjok kommune. Her vil man se på hva er vår identitet og hvilke verdier skal prege kommunen.

2 Planprosessen

2.1 Organisering og framdriftsplan

2.1.1 Administrativ organisering

Arbeidet organiseres med en styringsgruppe, prosjektgruppe og referansegruppe:

- Strategisk ledergruppe er administrativ styringsgruppe. Styringsgruppa skal sikre framdrift og har ansvaret for sentrale og overordnede beslutninger i prosessen.
- Prosjektgruppa har faglig ansvar for utredninger og utarbeiding av planforslag for styringsgruppa. Prosjektgruppa har ansvaret for å koordinere planprosessen, og består av: Avdelingsleder for styring, kvalitet og utvikling, enhetsleder for teknisk og næringskonsulent. Gruppa konstituerer seg selv.
- Enheter, fagpersoner i kommunen og andre ressurspersoner leverer innspill på bestilling og mandat fra prosjektgruppa. Prosjektgruppa er også kontaktpunktet for veiledningspiloten Karasjok kommune deltar i (se punkt 2.1.4).

- Referansegruppe: Kommunedirektørens ledergruppe. Man vil da sikre at organisasjonen er orientert om prosessen, og det stilles krav til at enhetene deltar aktivt i prosessen med innspill og bidrag på sine fagområder.

2.1.2 Politisk organisering

- Iht delegeringsreglementet for Karasjok kommune er det opprettet et kommuneplanutvalg som består av medlemmer i hovedutvalg for miljø, plan og utvikling er supplert med medlemmer fra Karasjoklista/ Kárášjot` Lista og Høyre, slik at alle politiske partier er representert. Kommuneplanutvalget skal forestå koordineringen av behandlingen av utkast til kommuneplan og fremme samlet innstilling til kommunestyret. Kommuneplanutvalget involveres i prosessen fra og med utarbeidelse av planprogrammet.
- Kommuneplanens samfunnsdel utvikles i samarbeid med kommuneplanutvalget, hovedutvalgene og formannskapet.
- Kommunestyret legger forslag til samfunnsdel og arealdel ut til offentlig høring.
- Kommunestyret er i henhold til plan- og bygningsloven besluttende organ, og vedtar først planprogram og deretter kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

2.1.3 Framdriftsplan

- Planprogram behandles i kommuneplanutvalget, hovedutvalgene og formannskapet mars 2021.
- Formannskapet sender planprogram på 6 ukers høring innen 22. mars, med høringsfrist 3.5.21.
- Planprogram ferdigstilles til politisk behandling 7.5.21 og behandles i kommunestyret 17. juni 2021.
- Kommuneplanens samfunnsdel: Prosess og medvirkning fra mars – desember 2021.
- Kommuneplanens samfunnsdel behandles i kommunestyret juni 2022.

Det utarbeides en detaljert framdriftsplan for kommuneplanprosessen.

2.1.4 Veiledningspilot

Troms og Finnmark fylkeskommune og Distriktsenteret har invitert Karasjok kommune til å være med i et pilotprosjekt som skal gi inspirasjon og læring lokalt, og som har som formål å styrke kommuner i samfunnsutviklerollen.

I samråd mellom kommunen og fylkeskommunen/Distriktsenteret er kommuneplanens samfunnsdel valgt ut som kommunens prosjekt. Piloten gjennomføres over en tidsperiode på ca. 12-16 måneder. Arbeidet vil handle om å koble kunnskap og lokale problemstillinger, og målet er å styrke kommunenes kompetanse og kapasitet innen samfunnsutvikling.

2.1.5 Arealstrategi - Forskningsprosjekt

Kommuneplanens samfunnsdel vil inneholde en arealstrategi.

Handelshøgskolen Innlandet ved Institutt for organisasjon, ledelse, styring og Østlandsforskning skal i samarbeid med universitet i Tromsø (UiT) utvikle, gjennomføre og evaluere en pilot i bruk av

arealstrategi i små distriktskommuner. Piloten er tenkt som et tilbud til seks kommuner i Nordland og Trøndelag, som er med i Distriktsenterets prosjekt «Kommune 3.0». Her er Karasjok kommune blitt valgt som en representant for Troms og Finnmark, og da også inkludert i dette prosjektet.

Forskergruppen legger opp til både digitale samlinger og fysiske møter med kommunene, oppfølging og bistand med kvalitetssikring og fremdrift og en evaluering. På bakgrunn av arbeidet skriver prosjektteamet en rapport som også skal inneholde en veiledningsdel rettet mot småkommuner generelt og vurdere behov for mulig gjennomføring av etter- og videreutdanningstilbud. Prosjektet ferdigstilles senest våren 2022.

2.2 Medvirkning

Karasjok kommune skal sikre medvirkning og involvering fra befolkningen, berørte myndigheter, parter og organisasjoner for å sikre et godt beslutningsgrunnlag som ivaretar nasjonale, regionale og ikke minst lokale og innbyggernes interesser.

Plan- og bygningslovens § 5-1 Medvirkning:

«Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private.

Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte.»

2.2.1 Aktørkartlegging/interessenter

Kommunen kan få til mye ved hjelp av innbyggerinvolvering, og uten innbyggerinvolvering kan man gå glipp av mange positive effekter. I en planprosess skal vi legge til rette for at det er fire stemmer som skal involveres:

Politikerstemmen:

Det er kommunestyrets plan, og samfunnsdelen er et politisk styringsverktøy. Selv om perspektivene i samfunnsdelen skal være langsiktig, må innsatsområdene være tydelig innrettet for gjennomføring i gjeldende kommunestyreperioden.

Fagstemmen:

De ansatte skal delta med kunnskapsgrunnlag, bidra i den sektorovergripende, strategiske tenkingen, og koble bidragene til samskaping og innovasjon. I mange distriktskommuner er kommuneplanprosessen også er organisasjonsutvikling. Viktig å tenke gjennom:

- Hvordan ønsker kommunedirektøren å koble på enhetslederne i hele prosessen?
- Hvordan skal enhetslederne se at det er en rød tråd fra samfunnsdelen, via handlingsdel til økonomiplan og budsjett?
- Fagstemmen må få i oppgave å få tak i de tause stemmene som bruker de kommunale tjenestene innen eks rus, psykiatri

Næringsstemmen:

Kartlegge hvilke arenaer og kanaler næringslivet har i medvirkningsperioden.

Folkestemmen:

Innbyggerne har lokalkunnskap, de kan ha spesiell fagkompetanse eller de kan være personlig involvert som brukere eller pårørende. Innbyggere som føler at de deltar i utviklingen av lokalsamfunnet, får ofte en sterkere opplevelse av fellesskap og å høre til.

Vi vil starte med en kartlegging og lage kategorier. Eksempelvis:

- Innbyggerne flest
- Elever – både i grunnskolen og videregående skole
- Barne- og ungdomsråd
- Frivillige lag og organisasjoner
- Eldreråd
- Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne
- M.fl.

2.1.3 Metoder for medvirkning/innspill

Man kan bruke ulike metoder for å nå ulike målgrupper og formål, det kan f.eks. være:

- Hjemmeside og sosiale medier
- Folkemøter, digitale folkemøter
- Media
- Gjestebud/kaffeslabberas – En vert inviterer x antall inn i samme møte. Det kan være fra samme lag eller organisasjon, fra samme grenda, har de samme interessene. De skal svare på de spørsmålene som kommunen har gitt de, innen en bestemt frist.
- Brukerundersøkelser
- Involvere skolene i spørreundersøkelse blant barn og unge
- Fremtidsverksted/ ideverksted
- Barnetråkk: Barn registrerer på (digitale) kart hvor de går til skolen, fritidsaktiviteter, hvor de leker og hva de mener om forskjellige steder der de bor. Kan gjennomføres med alle klassetrinn på grunnskolen
- Barne- og ungdomsrådet
- Involvere frivillige lag og foreninger
- Spørreundersøkelse til næringslivet

3 Temaområder

Hovedformålet med planarbeidet er å utarbeide en revidert samfunnsdel til kommuneplan for perioden 2021 – 2031 som gir de overordnede strategier og mål for den langsiktige samfunnsutviklingen av Karasjok kommune.

Karasjok kommune har gjennom planstrategidokumentet sett på hva som er de viktigste utfordringene i Karasjok kommune. Disse utfordringene vil få hovedprioritet i en kommuneplan.

3.1 Befolkningsutvikling, tjenestebehov og levekår

Befolkningsutvikling i Karasjok kommune tilsier at vi bli flere eldre, og det vil ha klare konsekvenser for kommunens tjenester. Fokus i kommuneplanarbeidet vil være rettet mot et godt helsetilbud. På

det forebyggende plan er det er viktig å legge til rette for sosiale møteplasser, fysisk aktivitet og andre folkehelseiltak slik at framtidige helseutfordringer kan reduseres.

Kommunen er i gang med å ferdigstille en oversikt over helsetilstanden, slik folkehelseloven krever. Oversikten viser hvilke helseutfordringer som er viktigst for befolkningen og skal bidra til å integrere folkehelseutfordringene som gjennomgående tema i alle kommunale planer. På den måten sikres bredden i folkehelsearbeidet på tvers av sektorer og fagområder. Det er opptil hver kommune å ta stilling til hvordan folkehelse skal forankres i kommunens plansystem. Det kan lages en egen folkehelseplan eller at mål og strategier synliggjøres i øvrige kommunale planer slik som i kommuneplanens samfunnsdel.

Karasjok kommune har i 2018 vedtatt at kommune skal innføre kvalitetsreformen «Leve hele livet». Kommuneplanens samfunnsdel skal derfor si noe om hvordan man ønsker utvikling av samfunnet også med tanke på et aldersvennlig samfunn. Aldersvennlige lokalsamfunn handler om å gjøre samfunnet i stand til å møte utfordringene og mulighetene knyttet til en aldrende befolkning. Flere sektorer må involveres og medvirkning må være i fokus for at eldre skal kunne delta i samfunnet.

Karasjok kommune skal de neste ti årene foreta store investeringer i skole, helse og teknisk bygg. Dette er «generasjonsinvesteringer» som vil definere og forme hvordan Karasjok kommer til å se ut og fungere som lokalsamfunn de neste femti årene eller mer.

Dette betyr at all de investeringene som kommunen nå gjør, ikke bare er for å skaffe funksjonelle og gode formålsbygg for de kommunale tjenestene, men også for å bygge og videreutvikle Karasjok som tettsted og lokalsamfunn.

3.2 Samisk språk og kultur

Karasjok er en tospråklig kommune der samisk er fremtredende for storparten av befolkningen. Kommunen spiller en sentral rolle i arbeidet med å styrke samisk språk og kultur kan utvikle seg på en god måte. I planarbeid ved Karasjok kommune skal samisk språk og kultur være et gjennomgående tema. Kommunen har et særlig ansvar i dette arbeidet som ett av få levende samiske samfunn i Norge.

3.3 Barn og unge

Et godt barnehage- og et skoletilbud er svært viktige for lokalsamfunnet, og for å skape bolyst i kommunen. Det vil være svært viktig å arbeide for at barn og unge i Karasjok har et trygt og godt læringsmiljø. Karasjok skole har gammel bygningsmasse som er dyr å drifte, i dårlig stand og uhensiktsmessig utformet med tanke på å tilfredsstille nye krav til undervisning. Fokus vil være en helhetlig skolestruktur som letter arbeidet med å skape trygge overganger i ulike fase

Karasjok har en av 2 nasjonale samiske videregående skoler. Samisk er fundamentet i skolens undervisning og fagtilbud. For å ta høyere utdanning må man flytte ut av kommunen, f.eks til Sámi Allaskuvla Samisk Høgskole, UiT Norges Arktiske universitet i Tromsø og Alta. Det er også viktig å tilrettelegge et desentralisert og fleksibelt utdanningstilbud til dem som allerede er etablert i distriktsområder, ettersom det antagelig ligger et større potensiale i å utdanne dem som allerede bor i distriktene, enn i å tiltrekke høyt utdannede som bor andre steder (kilde NOU 2020:15)

3.4 Arbeidsplasser og næringsutvikling

Karasjok kommune er preget av en næringsstruktur med høy sysselsetting innen offentlige tjenester. Til sammen 48 % av de yrkesaktive er sysselsatt innenfor disse sektorene. Andelen er høyest innen helse- og sosialtjenester. Dette skyldes nok at Samisk nasjonalt kompetansesenter – psykisk helsevern samt andre helserelaterte institusjoner er etablert i Karasjok de seneste årene.

Sentrale samiske institusjoner, som f.eks. Sametinget, NRK Sápmi, RiddoDuottar Museat - De Samiske Samlinger, Samisk spesialistlegesenter, Samisk senter for samtidskunst, Indre-Finnmark prosti, Samisk spesialbibliotek, Samisk nasjonalt kompetansesenter - psykisk helsevern er etablert i kommunen. Disse institusjonene representerer et bredt akademisk miljø, noe som gjør Karasjok til et spennende sted å bo og arbeide i.

Den største andelen sysselsatte innen privat sektor er tjenesteyting, varehandel, hotell og restaurant, samferdsel m.fl som utgjør 26% av sysselsettingen. Primærnæringene er også viktige næringer i kommunen og utgjør 10 % av den totale sysselsettingen.

Landbruket i Karasjok har hatt en drastisk nedgang de siste 10 – 20 årene. I planarbeidet vil man derfor ha fokus på landbrukets muligheter for utvikling i Karasjok.

I planprosessen er det grunn til å drøfte, utvikle og tilrettelegge de ulike næringenes behov for videre vekst. Det er stort potensiale i å utvikle kulturbasert næring og opplevelsesnæringer, og Karasjok som et reisemål. Kunst og kultur vil være et satsingsområde.

Karasjok kommune er ingen storby, og vi må derfor finne de verdiene i vår kommune som er særegne, unike og som tiltrekker folk. Ifølge Viktor Normann, leder i demografiutvalget (NOU 2020:15) skapes jobber av de folkene som bor på stedet. Utfordringene i distriktene framover er mangel på unge folk, og spesielt unge kvinner pga et kjønnsdelt arbeidsmarked. Kommer kvinnene, følger også mennene etter. Det er ikke lett å få unge mennesker til å flytte fra by til land.

3.5 Reindriftsnæringen

Reindriftsnæringen er en stor og viktig næring i kommunen og en viktig kulturbærer. Reindrifta har stor betydning for en stor del av Karasjoks befolkning. Reindrifta er en arealavhengig næring. I planarbeidet i Karasjok kommune planarbeid skal dette hensyntas.

3.6 Miljø, klima og infrastruktur

Det grønne skiftet handler om hvordan Norge skal bli et lavutslippsland innen 2050. For å få til dette må vi omstille oss til et samfunn hvor vekst og utvikling skjer innenfor naturens tålegrenser.

Regjeringen har gjennom statlig planretningslinje bestemt at kommunene skal integrere klima- og energiplanlegging i sitt vanlige planarbeid. Kommunen må bla. belyse klimaendringer som forventes i fremtiden og beskrive sårbare områder. FN's bærekraftsmål og klimaloven skal legges til grunn. Målet er å gjennomføre tiltak som gir resultat i form av reduserte klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Dette skal ivaretas i alle kommunale planleggingsprosesser.

I forhold til infrastruktur vil fokus være rettet mot å få etablert et godt vegnett inkludert gang- og sykkelveger. Standarden på det kommunale veinettet varierer, og tilstanden er best i sentrumsnære områder. Motorferdsel i utmark er viktig for befolkningen i Karasjok, og gjelder både på sommer og vinter. Videre vil det være fokus på å sikre samfunnet godt drikkevann og tilfredsstillende avløpssystem.

Ifølge demografiutvalget er det generelt misnøye med kollektivtilbudet i distriktene, eller kanskje rettere sagt med mangelen på et kollektivtilbud, og det engasjerer spesielt ungdommene i distriktene. Kollektivtransporten omtales som dyr, uforutsigbar og sjelden. Dette gjelder også for Karasjok kommune.

3.7 Kultur, idrett og friluftsliv

Barnekonvensjonen sier at alle barn har rett til lek og fritid, uansett hvem de er og hvor de kommer fra. Fritidserklæringen som regjeringen har initiert, slår fast at alle barn og ungdom i Norge skal ha mulighet til å delta i fritidsaktiviteter. Barn og ungdom skal involveres og ha innflytelse over aktiviteten de skal delta i.

Karasjok kommune skal ha fokus på å tilrettelegge for et rikt kulturliv, idrettstilbud, friluftsliv og aktiv bruk av naturen. Karasjok kommune har et rikt kultur- og idrettsliv, med mange og varierte tilbud innen idretts- og friluftsliv, kultur, barne- og ungdomsaktiviteter, kunst, musikk, kulturskole m.m. Karasjok kan tilby et unikt friluftsliv med utgangspunkt i rike naturressurser.

3.8 Arealstrategi

Samfunnsdelen peker ut de viktigste satsingsområdene kommunen skal jobbe med i planperioden. Arealstrategien viser hva satsingsområdene betyr for hvordan vi bruker arealene våre. Arealplanlegging og arealbruk er avgjørende for om vi klarer å nå målene i samfunnsdelen. Konkretisering av disse behovene, vil gjøres i kommuneplanens arealdel, gjennom definerte arealavsetninger og bestemmelser for arealbruken.

Kárášjoga gielda Karasjok kommune er Norges nest største kommune i areal (5452,95 km²), og har ett tydelig kommunesentrum. Andelen av befolkningen som bor i tettstedet er 69 % ifølge SSB.

Karasjok kommune har en pågående prosess i forbindelse med Finnmarkskommisjonen Felt 4, eiendomsrett.

Fokusområder i arealstrategien:

- Næringsutvikling med landbruk, reindrift og utmark
- Sentrumsplan – sentrumsutvikling og formålsbygg
- Motorferdsel i utmark
- Naturmangfold
- Hytteområder